

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Glosa in epistolas canonicas - Cod. Aug. perg. 250

[S.l.], [9./10. Jh.]

Glosa epistole secunde sancti Petri apostoli

[urn:nbn:de:bsz:31-11298](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-11298)

eos hanc eō ueſtam ^{gracia} dī. q̄ nimirum n̄ ē in alio aliquo ſaluſ in quo oportet nos
ſaluos fieri. Sed etiam obſectate ut hanc eō ueſtam ſuam gracia faceret. Equam

- cordo
- 1) bari ſunt in xp̄o. gracia enī xp̄i eorum ſit gracia. q̄ hanc mundo ſuſpiciunt. Salutat
uos. actec. 14t. B. abilonem tripice pomā dī. uidelicet pp̄ confuſionē multiplicis ido
- 2) latr̄is in cui medio ſcā acta. lā pudis ip̄ parua fulgelit. Et marcus filius m̄s.
Marcus euangeliſta in baptiſmate ei filius dicitur effectus unde patet q̄ pp̄ius quā
marcum alexandriam mitteret. epiſtolam ſcripſit. Temp̄ aut claudu pp̄in
cipiſ petrus ac marcus p̄ omā uener̄. ipſe marcus ſcripto p̄ omē euangeliō alex
andriā miſſus ē. Unde colligitur q̄ epiſtolā hanc p̄ctus dū q̄. p̄t̄ ubi quando
ſcripſit. locus erat roma. Temp̄; claudu caſar̄. Salutate in uicō in oſculo ſcō. id ē
ueſt̄o pacifico. columbino n̄ fiore. n̄ ſub dolo. polluto illi oſculo ſcō ſalutant. q̄ n̄ diligunt
uorbo nec lingua ſed. o. r. u. Gracia uob̄ omib̄. 14t. Conſulto addit omnib̄; ut ea
q̄. pauſa ſc̄tis ponti. g. c. a. & b. ſcripſit cunctis p̄ orbem xp̄i eccl̄is ſe ſcribere de
ſigne. **EXPLICIT PRIMAE.** Incip̄ clōs epiſtole ſecunde ſc̄i petri ap̄t̄i
- 71
Simon p̄ctus. 14t. ſcriptum ē in ſequentib̄; habiſtole. ecce uob̄. em̄ ſc̄m̄ ſcribo
epiſtolam. Unde ſtat q̄ hanc eiſdem q̄b̄; ip̄ priorom epiſtolam miſerat. electis
p̄ ſc̄l̄is diſſionis ponti. ḡt̄. cap. 1. 14t. epiſtolam ſcripſit. **ARC. V. M.**
Simon p̄ctus p̄ fidē hanc mundo ſapientes mortuos eō declarat. eiſdemq̄ p̄ctis
quanta ſit magnitudo luce ipſa datus manuſtat. His qui eos qualem nob̄. 14t.
Co. equales eos ſibi dē. n̄ quā circū circum aſionem **exloge** acceperunt.

sed quod eandem qui ipse sortem sunt fidem. Non enim circumciso legalis sed fides euange-
 lica populos gentium antiqui: dilecti sociat in iusticia dñi nr̄i. 1. 1. Ostendit eandem
 fidem sine operibus; non posse saluare. Illi enim scribit & eos salutari quod eorum equalom fide
 sortem hanc popera iusticie exerceant. Illius uero dicitur quod dñs in eua angelo docuit
 dicens. Nisi abundauerit iusticia ur̄a. 1. 1. 1. ut sum dicitur: antiqui: ego autem d. u.
 Gratia uobis & pax adimpleat. In prima ep̄ta scripsit gratia uobis & pax multiplicat
 In hac autem adimpleat. quia illam quasi incipientibus; hanc quasi perfectioribus; scripsit.
 Multiplicat enim in hac curta bene proficientibus; per fidem adimplebitur autem uenientibus;
 in hac uero per speciem. Unde addidit in cognitione dñi nr̄i. 1. x. q. hanc: inquit uita
 etna ut cognoscant te solum uerum dñm & quem misisti ihm xpm. Quomodo omnia
 nobis diuinae uirtutis sua. 1. 1. Pendet haec sententia ex superioribus. Est enim
 sensus. Gratia uobis & pax adimpleat ut dñm nr̄m ihm xpm per factum cognoscatis.
 hoc quoque per eum cognoscatis; quomodo omnia nobis diuinae uirtutis sua donata
 sunt per eius gratiam quae ad uitam optinendam & pietatem consequendam sufficiunt.
 Quod si legitur ut quidam codices habent quae ad uitam & pietatem donata: hic est sensus.
 ut cognoscatis quomodo dñs nr̄s omnia nobis diuinae uirtutis sua dona iuxta capa-
 citatem nr̄am prestauerit; quae uirtutes ad uitam nobis & pietatem consequendam donata: per cog-
 nitionem eius quae uocauit nos; & hoc a superioribus; pendet quod per cognitionem xpi omnia
 diuinitatis eius misteria quibus saluamur agnouimus. Propria gloria uirtute. p
 pria enim gloria uirtute nos uocauit. qui n̄ angelum n̄ archangelum ad salua-
 Leuonē

nam inuit. n̄ in nob̄ aliquid boni inuenit merito sed potius infirmos & in glorias con-
 nens sua nos uirtute recuperauit & gloriarundo ait n̄ uos me elegistis sed ego elegi
 uos. ¶ quā maxima & p̄ciosa est per quā p̄ognitionē ei quia quanto quis p̄fectus
 d̄m̄ cognoscit tanto a leuissimis p̄missis eius magnitudine. ¶ Et hanc efficiamini
 diuina: ¶ ut. Mutat repente p̄sonā & qui prius de se suisq; dicebat p̄ciosa nob̄
 p̄missa donauit mox conuertit ad eos quib; loquebat. ut p̄ hanc efficiamini diuina
 consortes nature. Ideo nob̄ inquit suis discipulis maxima munera sp̄s sui sc̄i do-
 nauit. ¶ Et hanc d̄m̄ uos qui ex gentib; estis & c̄c̄i n̄ audistis diuinae sue na-
 ture donum & c̄c̄i consortes. Fugientes oī que in mundo: ¶ ut. benedi-^{et} t̄ ocu-
 piscenciā mundi habere corruptionē. Ideoq; c̄c̄i fugiendū. iuxta oī q̄ dixit
 quasi a facie colubri fuge peccata. Quia & incorruptibilis concupiscenciā de qua
 canit. cupiunt & defecit anima mea in terra d̄m̄; Nos aut̄ curam om̄nē sub
 infirmos ministrare infide usq; uirtute. hoc ē bonam conuersionem
 p̄fecte fidei lingue in fine operib; ociosa sit & inoperosa q̄ d̄ mollis & dissoluta
 ē in opere suo off̄: sua opera dissipantis. In uirtute aut̄ sciencia in uirtute
 illud etiā. Dixit bene facere. quia opt̄ iudicium. In sciencia aut̄ absta-
 nenciā. i. ut cum faceret d̄ d̄c̄et. mox analis abstineant. In abstinen-
 cia uirt̄ pacienciā. ¶ Et qui cumq; didicit a uo uirtutib; mundi serenta
 nete. usq; ad uersa firmo corde sustinet; In paciencia aut̄ p̄c̄atē
 ut erga eos quos paciēti tolerat & iam pius existat. ¶ Et paulus ait.

Caritas paciens & benigna & In pacitate eius amorem firmitatis. Ut n̄ aliter us
 rei iustitia pietatis opera suis aduersariis impendat nisi t̄m̄ f̄na dilectio
 nis hoc summo peccato peccatis ut quos docendo & arguendo n̄ possit ad affectu pie
 tatis operando bene faciendo conuertat. In uno reatit firmitatis caritatis
 t̄a uidelicet. qua conditio est n̄ in qua merito amoris firmitatis iungit. q̄
 nec d̄ sine primo nec pximi sine d̄o p̄fecte uideat amari. Sicut excellenc̄a
 amor d̄i ḡillam tota anima. t̄c. t. u. pximos sicut nos in ipsis libemus
 diligere. Iquidē ex consuetudine amoris firmitatis uenit ad amorē d̄i qui enī
 non diligit fratrem suum quē uidet d̄m q. n. u. q. p. d. Haec enī om̄a
 si uis cum adsint. Isuperant. d. si aduersum bella uiciorū potiori uirtute
 p̄ualuerit. Cui enim n̄ p̄rosto s̄ haec. Iq̄t. Oculi scienc̄ia manū operacionē
 designat. Circus ē autē & manu temptans. qui scienc̄ia p̄fecte operacionis n̄
 habens. q̄e q̄d sibi p̄corum uideat operat. lumen ueritatis ignorans. Ideo q̄
 p̄pente miser in t̄uina quā n̄ p̄uideat incidit. Ut p̄ bona operacionē
 uiam uocacionē & electio nō faciatis. contra: uocacio eunctorū q̄ ad fidē
 ueniunt. sic ait saluator op̄ multas uocari. p. u. o. q̄ a fidei sacram̄tis q̄
 p̄cepunt bona opera p̄ se ueritate adiungunt isti suū cū uocacione
 electionē contra inueniunt; faciunt; Haec enī facientes n̄ peccabunt aliquan
 do. De maribus peccatis d̄. q. egerit n̄ habet hereditatē in regno xp̄i
 idē. Iquib; inmundis & om̄is qui sup̄ diocis uirtutib; se mancipant. Alioquin

Im

sunt peccata minora de quibus scriptum est: quia homo iustus in terra q. f. b. v. in peccatis.
1) In terra iustificabitur. l. 2. r. o. u. Sic enim abundanter ministrabit vobis virtutes. 1. p. t.
Sic enim ezechiel propheta de edificio in monte constituto loquens ait. Iny in
gradibus; ascensus eius sicut beatus Petrus ait. VII. virtutum gradus enumerat quibus;
fugientes mundialis concupiscentie corruptione, ad celeste regnum ascen
dere debent. scilicet ueritate scientiam abstinentiam patientiam pietatem amo
re fraternitatis. In ueritate de quibus gradibus; in psalmo dicitur. ascensus in corde
eius disposuit. 1. p. t. usque dicitur. Ambulabunt de ueritate in ueritate. u. d. d. i.
2) sion; Apertus quod incipiam uos semper ammonere debet. 1. p. t. Quare uult illos semper
commoneat de bonis operibus; quos habet a scientia. unde dicitur. Ideo scientia uos ueritas
dicit esse firmatos. Nisi hoc ut scientiam quam norunt operibus; exerceant. In uer
tate qua confirmatis fixa mente custodiant. Ne quando per magistros erroris
excedant a simplicitate fidei de quibus; in processu epistolae plura loquitur. Conem
nit hanc sententiam iohannis quod dicitur. nisi ipsi uobis quasi ignorantibus; ueritate sed
3) quasi scientibus; eam iustum aut arbitror. 1. p. t. Tabernaculo solem in itinere in bello
uti. Ueloo fideles quam diu in corpore & peregrinant ad domino recte se in tab
naculis coeternis. In quibus; ita huius uita peregrant. 1. p. t. aduersarios ueritatis
4) decipiunt. Ceterum quod uolox est deo posicio tabernaculi mei. 1. p. t. pulchre beatus Petrus apostolus
obitus sui non morte sed de positione tabernaculi sui nominat. quod sic est perfectis dei famulis
caput in peccatis. ex ueritate sic ueritate; confecto in ueritate domum propriam

ptabernaculo adha. De qua domo paulus dicit. Scimus si restitueris domum nostram
 huius habitacionis dissoluatur. q. edificacione habemus ex deo domum non manu factam
 ad. 1. col. 2. Non enim doctas fabulas secuti. 1. 1. Hic paganos simul & ebraeos
 cos tangit q. pagani quicquid eos delectabat deos appellare non timebant.
 ebraei vero heretici dei ueri misterium deinceps non diuinitis scripturis ad con-
 dere sed potius illis male interpretando ad suum sensum erroneum trahere studu-
 erunt. Et ad uocem nos audiuimus 1. 1. quicquid negant hanc epistolam scriptam. quasi hunc
 uerbum sicilectus attendent. de epistola huius auctoritate non dubita-
 rent. Itaque enim iuxta fidem euangelicam q. prefatam uocem super dominum in mon-
 te clarificatam. idem petrus cum iacobo & iohanne audiuit; habemus firmi-
 ore prophetium. 1. 1. illud uidelicet quo ex persona saluatoris loquitur deus.

Dominus dixit ad me filius meus es tu. or. h. g. t. si enim quispiam inquit
 non testimonio clarificandi putauerit. q. in seculo christi diuinam glori-
 am contempserit. quocum factam patris ad eum audierim. certe
 prophetico testimonio contra dicere non audebit. Cui bene factis attenden-
 tes. 1. 1. Ordo sensus. Cui attendentes quasi lucerna lucenti in caligi-
 noso loco. bene factis. In huius enim seculi nocte tenebrosas tentacionibus plena.
 ubi difficile quisquam inuenit q. non offendat. qd. offem' si lucerna prophetici ser-
 monis non habuerim. Donec dies luceat. Hoc dixit ut ostenderet hanc lucerna
 non esse necessarium dies uita futura ut psalmista ait. Mane ad stabo. Tunc do-

ad lucem nā unum in potestate q̄ filii dī sum. mundum apparuit quod sum.
licet in opatione impiorum dicitur. paulo dicente. fuistis aliquando
conobis. n. a l. i. d. tam si comparati futura uite nox sum. & lucerna
indigem. Et lucifer oriat. i. e. ut is. lucifer ipse clarus nō intellecti; ipse
oriat ut in coelis; nō is. Inlustrabit atq; manū sostabit. Dilocatio tunc erit
qualom nō optam. Iqualis erit singuli in singulis uclom. sic nō facies nō is.
V. aliter utrum; Hoc primum intellogentes qd̄ om̄is pphācia p̄pria in p̄-
tatione nō sit. Ponder hic sensus ex eo qd̄ p̄ dīo. cui bene faciunt attendit ^{entes} q̄ om̄
nō pphāciarum uerbis attendentes bene faciunt. ut hoc lum̄ sciencia pos-
sint habere. hoc primum intellogere debent. quod nullus pphāciarū s̄c̄r̄
p̄pria sua in p̄tatione postis dogmata uita p̄dicauerit. sed q̄. ad dī
dicerat. Nam sic illi nō sua sed dī uerba scribebant. ita eoz lectoz nō p̄pria
in p̄tatione uti debet. ne uero de uerba sed attendere. quomodo sua
uerba uoluerit intellogi q̄ scripsit. Non enim uoluntate humana. ut
sic in potestate eoz nō erat s̄mp̄ habere sp̄m̄ p̄phācie. ita nō erat eoz
potestatis utique uellent docerent. sed quae sp̄s s̄c̄s instruebat.
Hac ideo dñi ne quis ad libitum sūm̄ scripturas audeat exponere. Quia in du-
cent sectas perditionis. Quae sectae Latīe gr̄ae hereses dicunt. cū quibus
ta obstinatione errant quem semel conceperit. sectas nō cessat q̄ p̄p̄ie
hereticos; Et uim qui erant eos dñm. n. ut Hinc paulus ait

Imperi enim estis pro magno q. a. p. d. n. i. e. u. Illi enim omnes reo celestem
 sibi perditione super ducunt. qui pedem suum in suum nequam est. hunc
 nec recte confitendo glorificare nec bene operando volunt in eis posse
 suo sepe fecerunt heretici. Apertus xpm in deumitate patri minor
 de. facinus xpm hominem non dnm. Marcionus dicit xpm unum et homo
 uetus n. Ebion dicit xpm ante mariam n. fuisse. Apollinaris u. u. u. u.
 cum animam rationabilem suscepisse. Pelagius dicit n. ee. in b. p. u. m. o.
 redemptorem peccatorum. Per quos uia ueritatis blasphematur. It.
 Non solum in eis quos deceptos suis heresi. adiciunt. sed et in eis quos
 per iniquissima sua facta sacrificia. t. miseris. excipienda q. fa.
 ciunt. In odium xpm nominis detant. Putantibus in per uis omis
 xpianos huiusmodi flagitios ee. mancipatos. qualib; d. p. uos. no.
 men meum blasphematur. Quibus iudicium iam olim n. cessat. ut
 quomodo dicit iam olim. cum olim p. t. u. m. temp. significet. n. cessat
 presens. Nisi quia iam olim cepit iudicium p. d. i. c. i. o. n. i. s. u. n. p. i. o. r. u. m.
 quod eos presentialiter semp. exequant. nullo unquam fine cessabit.
 Sicut angelis peccantibus n. peccat. Multi h. o. u. e. r. s. i. c. u. l. i. u. n. o. s. i. n. o. R. u.
 clauduntur. i. s. i. d. e. m. a. n. g. e. l. i. s. p. e. c. c. a. n. t. i. b. ;. I. s. t. o. r. i. g. m. a. l. i. m. u. n. d. o. I. s. t. e. c. u. r. a.
 tes sodomorum. It. Constat p. c. e. p. t. o. q. n. o. u. i. t. d. i. p. i. o. s. e. t. i. p. e. r. e. I. m. p. i. o. s. p. e. d. e. r. e.
 Sed prudentib; in formidolosos. ut. Rudentes autem inferni appellant.

ipsa superbie iactantiam! quia angelicus sps contra conditor em suum intumuit.

Rudentes enim dicuntur funes quibus naute uela suspendunt. Ut uento flamma
portus tranquillitatem relinquat. & scambigus ponti fluctibus; ~~in~~ credant.
Quibus rudentibus; immundorum spirituum conatus comparantur. qui mox ut flata
superbie impulsis se aduersum dñm exerceant. Ipsis elationibus; sue conatibus; inabissi
per funcla sunt rapti; Et originali mundo non pepererit; Recte originalis ille
mundus est alius dñs. Quia sicut in sequentibus; h' epistole scriptum videtur. ille
tunc mundus aqua mundatus fuit. Caeli idē h' aetris turbulenti spaciis; aquis
exercentibus; consumptis. Et in materiam faciem excedentibus; aquis immutata ē.
Sed octauum noae; Constant omnibus; q' noae ¹ generatione abactam natus ē; Sed oc
tauum eum nominat q' qui homines diluuiū euaserunt e quibus; unus illa
erat. Idcirco autem octauū numeri fac' mentionem ut occulte insinuet q' tem
pora diluuii ultimum iudicium significent quādo damnatis ^m ipis iusti saluati
sunt enim sunt mundi. Septima requies est animarū am octaua resurreccio
Temp; iudicii; iusticie preconē custodit. Et q; iusticie preconem eum dñs.
q' iusticie opera faciens cunctis intuentibus; qualiter coram dño uiuendum est. Et
tendit. Treuitates sodomorum & q; Hoc dupliciter intellegendum ē;
quia primo per incendium eas cum adiacentibus; terris incineratam redigit; & in
loca incendi; p; modum mortuo mare ~~ante~~ et u. setuata ad huc uoluit
circumpositam regionem prisae speciem p'ne nascitur enim poma pulcher p'm

qua sicq; pat. fatescunt & incinerem resoluunt. fumum q; excitare qsi adhuc ut deam;

Exemplum cocum qui ipse & co. Nam ignis qui solet dicitur semel punit. ostendit
patent quod impu sine fine sunt passuri; & q; ita eos fumum structum cinerem habet
& fecerem. A porta in naut. qd delectatio carnalis. Licet stultor^b in mentis r uideat.

Nil ^{nam} ut non inuisibilib; nisi incendium sibi reseruat & fumum infecta secte ascendent;

Aspectu enim & auditu & t; ; Ipse tamen nec uisit eorum flagitius nec audiet. In aliquo

sua mentis fuscabat inuicium. sed indefensa mencione ceptis actib; sua iusticie in

stetbat, Vel certe uita & auditu iustus erat. q; nihil in illo p'sentes. nisi iusticie opa cept

nebant & audiebant eloquia. Nil de illo p'absentes fama fulgabat. nisi q; ad iusticiam

per tenebat. Qui de die in diem & t; ; Cruciabunt quidem ut unsem iniqua p'eri

moq; facta. pat' & uerba. que cotidie ceptiens nullatenus corrigere ualebat;

Iniquos uero in diem iudicii & t; ; Iniquos dicit in diem iudicii cruciandos reseruari.

Non q; ante diem iudicii soluti ex corpore penas non uant. Sed quia os iudicio

grauora tormenta expectant. quando & in corpore recepto. quinē sola anima

cruciantur; Magis autē eos qui post & t; ; fornicatores dicit. qui p'reatu sed de

corruptionis maiora in iudicio tormenta. quā generales iniqua patiuntur.

Dominationē q; contemunt. & t; ; Superbos dicit & arrogantē quod ipsi generalib;

grauora suplicia sē laturi; Sectas non meliunt facere blasphemantes. & t; ; Ho

religios dicit qui blasphemantes uitā ut fidem ortho doxoz; sectas sui nominus. i. hereses in

ducunt. quod ipsi cum p'riocib; audiunt. quia fortiorib; forciore infert cruciatio & t; ;

Ubi angeli fortitudine & itaq; . Ubi sigf in eo qd dominacionem contemnuunt . qui au
daces . q sibi placentes sunt . q seccas faciunt . q blasphemant . Hec namq; faciendo
angeli demonia fieri . & penas sue superbie solvere meruerunt ; Non enim paci
bitur spiritalis eoz natura concupiscentia corporalis obsecrante pollu . nisi facte
cum adhuc homines inluant . per eoz illos iudicandos esse sigf . sicut poms , flagi
cus . que hominib; agenda per suadent ; Hinc uero uelut iracionabilis & itaq; sicut
enim iracionabilib; animantib; naturale e . pp esiam sepius inceptione & in
perniciam ignorant incidere . Ita heretici comparati uidentes insipientib; ob spec
tum sue corruptionis explendum . In corruptam & uiam catholicę ecclę doctrinã
acutam blasphemantes . sempiternę sibi laqueos perditionis necant . Quales existit
se constat . hereticos temporib; aptoz . simoniacos . memandrianos . basilidianos . neo
latas . hebrionas . & plures alios ; Peripientes mercedem iniustitę ; Mercede
iniusticie pena e quę opa iniusticie merent . maxime in eis quicun ipsi corrup
tionem seruiant carnis . Nihil homin ; conuetsacione blasphemant caste uiuentiu
& cum ipsi uosanis errorib; teneant eis quisanum sapiunt . detrahente nonesse
Voluptates existimant es diei & itaq; . Voluptas & in bono accipit & in malo . in bono
quidem . sicut paradisi uoluptates diei . in malo autem ut salomon ait . ualu
lesponcia & uoluptas uana sunt . Voluptas bona diei uocat . quasci delectant
in die . Voluptas autem mala nocet e . cum peccati aspicendi opa tenentur
per uer se delectantur . Unde benedictus de iniustis uoluptatem confirmant diei

.d. e. i. in . . . Quia multi tam se cordes & peruersi . . . in ueracundi sunt
 uicium dicitur in putissimis uacant . . . hacti ipsi optimas & lucifluas uideant .
 Pellicones animas instabiles & itq . . . Pellicones appellari solent meretricies . . . sumptu
 uocabile apollucione suo apollis sue fornicitate qua inuitos inducunt . . . Pellicone
 animas instabiles queas male docendo erroneis uariis dogmatum sectis qsi consu
 patione luxibus subdunt ; Qui mercedem iniquitatis amant & itq . . . Pleru
 q; episcopi tam stulta dogmata & tam execranda pferunt sacramenta . . . ut cu
 habitum sensum paganorum quiq; & qui p . . . cione diuine agnitionis carere
 detestentur & redarguant . . . & qui peris frequentius e nonnumquam multi
 catholiceum in tantum mercede amant iniquitatis . . . ut & iam docti abindoc
 ris alios defici merito laceant . . . Qui uis comparantur pphete qui uerbis
 sine corpore . . . nec tñ apposito prauo timetis pterit dat ; Huiusmodi sine aqua .
 Hos uersiculos scilicet hieronimi in libro ii iouanandm ita explanat . . . Qui . . .
 inquit qsi fontes sciencie qui aquam non habent doctrinam ; & nebule tur
 bida ; & itq . . . Præmittunt ombrem uelut nubes pphete . . . ad quas peruenit u
 ritas di . . . & turbida ; exagitantur . . . demonum atq; uicioz ; Supbia enim iam
 tatis loquentes . . . & itq . . . Loquuntur grandia . . . & totus eoz sermo superbia e .
 immundis autem omis qui exaltat cor suum . . . ut qui paulum resugerunt . . . qd ueris
 ad suum reuertuntur errorem . . . & student in luxuria ei boz carnisq; chila
 eis . . . Quis enim non libere . . . iudicat . . . manducem & bibam . . . & in . . .

regnabim?; Contigit enim eis. & flq; Verum hoc puotuum dicit. quia de quor
bus salomonis testimonium adsumit; Ca. nistruet sus ad suam uomition; Caris
ergo cum uomit. pfecto cibum quipecti deprimet piet; Sed cum ad uomitionem
reuertitur. unde leuigat fuerat rursus onerat. Sic qui admissa plarigunt.
Pfecto mentis nequicia de qua male saturati fuerant & que eos intus deprime
bat puenit confitendo. quam post confessionem dnm respiciunt resumunt.
& sus lota in dulcibus luti; Sus lota in uolubris luti dum lauatur scididior
reducitur. & qui admissum plarigunt nectamen deserunt; Cuius uicini culpe se
subicit. & ipsam ueniā contemnit. quam flendo impetrare potuit. & qd in luto
aqua semel lapsa in uoluit. qui dum suis lacrimis uitae mundiciā subtrahit. ante
di oculos scididas ipsas lacrimas facit. Hanc ecce uob carissimi scdm scribo epistola.
viii
inquit; excito uram & flq; Inquit; in epistola de siue uicini ad quos epistola scripsit.
Hoc primū scientes & cō; Apofolus paulus scribens ad thesalonicenses rogo inquit
p aduentum dñi nri ihu xpi & nostrae congregationis in ipsum uenitico mouea
mini autō sensu neq; terreamini. n. p. s. n. p. ep. r. a. n. m. q. in istis diebus dñi.
Beatus petrus reprehendit & inlusores nancupat eos qui aduentum & pmissa
ardere) dñi asseuerant. coere & paulus eos qui diem dñi instare aut amare. Unde con
stat omib; aduentum eius diligentib; mentē in hac oppinatione temperatus cohi
bendam. ut neq; acius uenturum diem dñi neq; tardius suspicemus.
Sed hoc solum cupim? siue ocus siue tardus uenerit paratos nos inuenire

possit; Quod caeli erant prius. *1. p. 1. q. 1.* Terra de aqua consistit. *q. 1. p. 1. q. 1.*
 pro creaturarum *ds* dixit. congregentur aqua in congregatione una & ap-
 paruit arida & factum est ita; & per aquam consistens *di* uerbo. Eadem
 enim terra per aquam consistit *di* uerbo quod diuina dispositione uenis aquarum
 intrinsecus plena est tota sicut corpus animalium; uenis redun clare conspicitur;
 Ne uidelicet ariditate deficeat & si aquarum irrigatio cessaret;
 Perque ille tunc mundus mundatus perit; Perque per celos & terram
 de qua prius nominauerat; Per haec enim perditur mundus qui in his
 constitutus perit. Perit enim terra; quia subuersa aquis non solum fructu
 faciendi statum perdidit. sed & impletisq; locis excedentibus; aquis dissimilem quam
 prima accepit faciem recepit. Perierunt caeli secundum quantitatem & spacia; *1. p. 1. q. 1.*
 huius exereuit enim aqua ut *scs* ait & totam istam capacitatem ubi aues uolu-
 tant occupauit. & sic caeli perierunt per iniquitatem *1. p. 1. q. 1.* secundum quod dicitur *1. p. 1. q. 1.* Caeli autem
 qui non sunt terra. *1. p. 1. q. 1.* illos celos & illam terram quae diluuium perierunt & post
 diluuium repositi sunt. igne ultimo per dendos asseuerant; Unum uero hoc *1. p. 1. q. 1.*
 non lateat uos carissimi. Quia unus dies apud *dm* sicut mille anni. *1. p. 1. q. 1.* Quidam
 hanc sententiam ita intellegendam putant. quasi dies iudei tantam habeat lon-
 gitudinem quantum mille annorum spacium. hoc aduersam referentes *q. 1. p. 1. q. 1.*
 eos qui cum peccatis aliquibus de caelo exeunt. Et tunc ad uitam per distanti sunt. tanto
 tempore pignem purgari & sic demum ad uitam uenire; Et non intellegentes

quanta fit impudētia credita quia tantus cœtus scōrū receptis cœpōrib;
inicta oculi per mille annorū spacia debet inacta uelut inacta finē
expectare iudicū & sedentium p̄paratis scōs audire; Veniat benedicti
p̄mer; illi enim non considerant q̄ntū simpli^a erit dies unus sicut mille anni.
sed unus dies inquit apud dñm sicut mille anni. q̄numquam incognitione
di & p̄terita & p̄sencia & futura a^a qualit̄ p̄sencia sunt & que
longa nob̄ & que breuia uident̄. temporū curtacula equalis spacia sunt
apud dñm. Ideo ut hoc commemorat ut conuincat eos quos dicat p̄misit
ubi ē p̄missō. u. e. ostendens dñm siue p̄missionis non ē oblitum. aut ad
uentus sui ad iudicandum uiuos & inortuos. Sed cum omnē diem facti acēna
memoria ita complectatur ut unos mille. & annos mille a diem unum manu feste
intelligendum quod ipsorum dierum & annorum omnium finem certissime
nouerit. & absque dubio ante p̄uenierit. Quando aduentus ipsius claritas
reuelanda. & p̄missi sc̄is p̄mia sint reddenda. Unde ait. Non tardat
dñs p̄missis. & itq; Qui igitur omnia nouit tempora nouissima cōm
qua. Non tardat p̄missionem p̄tribucionis suae. Sed Ideo adhuc differt ut
electorum p̄uis summam quando comparat ante facta d̄eant p̄uis com
pleat. unde sc̄orum animabus In apocalypsi diem iudicis facientib; dicitur
ut quiescerent tempus adhuc modicum donec impletur numerus
firmit̄ suorum; In quo soli magno impetu transierit; Illos p̄cul̄ dubio cōst

de qui indilucio transferunt. hoc est aeternam hanc terram proximam qui
 igne perclendit est, tantum ut creduntur spaci tenente quantum aqua tenebat
 diluui; Elementa uero calorem fluentur. **166** Quatuor sunt elementa quib;
 mundus iste consistit. ignis. aer. aqua. & terra quae omnia ignis ille maximus
 absumet. tunc uero ita uersurum non sint. Sed duo interum consumet. duo in meliorem
 restitua faciem. Unde in sequentibus de. **167** nouos uero caelos & nouam terram & **168**
XI **N**ouos uero caelos & nouam terram & **169** Non enim dicit alios caelos & aliam terram.
 Sed ueteres & antiquos in melius mutandos. sicut deus dicit in uero terram uersurum dicit
 usque mutabuntur. quod ergo peribunt ueteres & mutabuntur. constat per
 quod consumpti per ignem mox abente igne gratia non resumunt speciem.
 praeter enim figura huius mundi non substantia. De igne autem & de qua nihil
 tale loquimus. quoniam potius habemus in apocalypsi. & in apoc. uero non
 Habemus in proph. & luc. lucet tibi amplius. In quibus iusticia
 habitat. iusticia habitat in futuro seculo. quod tunc auct. fidelium per modo si uerita
 minus reddetur corona iusticiae. quoniam haec fieri non potest. Potest etiam.
 & uero illud psalmiste intellegi. haec porta domini iusti intrabunt per eam. & in apoc. uero
 ioh. decurrit super nos. nec intrabit in eam inquit aliquis conquinatum. & **170**
 Apoc. uero quatuor **171** & **172** Haec sunt signa quibus dominus dicit. beati sunt serui illi
 qui uident. uigilat quis auct. custodit. qui quantum in se est. pacem cum omnibus
 habet. qui in se ipse pax felicissima utitur. omnis autem in se uilecebrat spiritus regnum subdit.

Terminus et inueniri. 147q. Bene autem addidit ei. Idē dñō. quia solum per
fecte mundus est quid uero iudicio mundus est. humana enim iudicia sepe fallunt
& dñi nri longanimitatem. 147q. Nolite putare quia propter promissionem dñi.
sed intellegite qui ideo longanimitatē expectat ut plures saluentur.

EXCERPTUM IN EPISTOLA IOHANNIS PRIMAM

Quod fuit ab inicio. 147q. Hanc epistolam beatus ap̄t iohāns de fidei & caritatis
perfectione scripsit. Laudans deuotionem eorum qui unitate ecclē perseuera-
bant. Postea illozum impietatem arguens qui ecclē pacem uersare dogmate
turbabant. Cherynchi maximae & marcionis qui xpm ante mariam non fuisse
contendebant propter quos etiam euangelium suum scripsit. Ibi quidem & suscipi-
us dñi uerbis consubstantialē patri filium adfirmans. hic autem quos ad dñō
dicitur propter sermonibus deprensus & hereticorum stulticiam apostolica auctoritate
refellens. Unde mox in capite epistola diuinitatem simul & humanitatem
eiusdem dñi & dñi nri ihu xpi designat dicens. Quod fuit ab inicio quod uerbum
quod uerbum. Fuit enim ab inicio filius dñi sicut uerbum filium dñi in homine
apparentem discipuli audierunt & oculis uiderunt. Quod ipsum
in euangelio lacus explicauit. Nam quod habet quod fuit ab inicio. Hoc
est quod in euangelio dicit. In principio erat uerbum. & uerbum a d. & d. e.
u. h. e. t. a. d. & quod subdidit quod uerbum & uerbum oculis nri. Hoc ē
quod ibi dictum est lacus & uerbum caro factum est & habitauit in nobis.